

Wanda Roszkowska-Sykałowa

Międzynarodowe Sympozjum ku czci Luigi Ariosta : Rzym, 27 IX - 5 X 1974

Biuletyn Polonistyczny 19/3 (61), 153-156

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

naukowych podstaw dla metodyki nauczania. Potrzebne są więc badania nad językiem polskim, które, w przeciwieństwie do badań historycznoliterackich, prawie nie są podejmowane. W przyszłości powinny stać się one jednym z głównych zadań młodej węgierskiej polonistyki.

Uczestnicy konferencji wyrazili opinię, że tego typu spotkania, poświęcone już konkretnym merytorycznym problemom, należy organizować w przyszłości.

Mgr Krystyna Hrycyk
lektor języka polskiego
na Uniwersytecie w Debreczynie

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM KU CZCI LUIGI ARIOSTA

Rzym, 27 IX – 5 X 1974

Pięćsetlecie urodzin Ariosta zbiega się z podobnymi rocznicami wielkich Włochów - Michała Anioła (6 III 1475), sześćsetleciem zgonu Petrarcki (19 VII 1374); tyleż lat mija od śmierci autora "Dekameronu" w bieżącym roku. Ariosto nie zajął w pamięci ludzkości miejsca równego twórcy "Sonetów" do Laury i "Tryumfów", dorównał mu przecież jako geniusz poezji, najdoskonalszy w tym polu wykwit renesansu i poeta narodowy w najszerszym rozumieniu tego terminu. Toteż Włosi świętują Rok Ariosta od czerwca 1974 po listopad 1975.

Zjazd zwołany przez rzymską Accademia Nazionale Dei Lincei, a stanowiący jedno z wielu spotkań organizowanych we Włoszech dla uczczenia rocznicy autora "Orlanda", skupił uczonych europejskich reprezentujących Akademię Nauk: Włoch, Francji, RFN, Związku Radzieckiego i Polski. A więc kraje, w których twórczość Ariosta odegrała istotną rolę w kilku co najmniej płaszczyznach, docierając tam przede wszystkim przez przekład, najczęściej produkt renesansu, promieniując poprzez oryginalną wersję, motywy i strukturę, kształtując gatunki najbliższe epice - romans, i dalsze, jak opera czy - rzadziej - komedia, a przede wszystkim uczestnicząc w formowaniu się europejskiego romantyzmu.

Najliczniej wystąpili oczywiście sami gospodarze. Humanistykę włoską reprezentowali profesorowie: Emilio Bigi, Walter Binmi, Mario Praz, Natalino Sapegno, Aurelio Roncaglia, szczególnie zasłużeni w budowie wiedzy o Ariście XX wieku. Wspomnieć też trzeba osobowość, która wycisnęła swe piętno na przebiegu Zjazdu, arabistę, prezesa Dei Lincei, prof. Enrico Cerullego, który przewodniczył posiedzeniom od początku do końca.

Problematykę Zjazdu zdominował Ariosto-twórca "Orlanda" i Ariosto-poeta: arcydzieło epiki i romansu stało w centrum zainteresowania dziewięciu referatów, poezja stanowiła drugi nurt przewodni (czterech), Ariosto wobec literatury europejskiej - to trzeci człon tematyczny, wreszcie czwarty stanowiło zagadnienie: Ariosto u Słowian - ze względu na charakter "Biuletynu Polonistycznego" najbardziej interesujące naszych Czytelników.

W tej grupie referatów znalazło się wystąpienie niżej podpisanej, za-tytułowane: "»Orland szalony« wobec polskiego wieku XVII", którego przedmiotem był przekład Kochanowskiego, jego jakościowe różnice, nadające mu tonację obcą oryginałowi, miejscami prebarokową, a przede wszystkim ziemiańską, sarmacką, gdy idzie o wzmocnienie planu batalistycznego i wątki romansowe.

Węzłowy problem Ariosta w poezji Mickiewicza i Słowackiego znalazł się w referacie prof. Bronisława Bilińskiego (PAN, Rzym) "Echa ariostowskie w polskiej poezji romantycznej (sc. »Grażynie«, »Dziadach«, »Panu Tadeuszu«, »Balladynie«, »Podróży do Ziemi Św.« i »Beniowskim«)". Znalazł się w tym wykładzie również biograficzny wątek podróży obu poetów, wizyty Mickiewicza u grobu Ariosta, jego próby przekładowe czasu pobytu rzymskiego, a także dzieje doczesnych szczątków Ariosta, przy których pogrzebaniu, a raczej przeniesieniu (wraz z pomnikiem) do Biblioteki w Ferrarze, pojawił się motyw nowożytnego błędnego rycerza, Legionów Polskich.

Prof. Zlata Potapowa (RAN, Moskwa) w referacie "Ariosto a Puszkina" przedstawiła wpływ struktury poematu Ariosta na "Rusłana i Ludmiłę", akcentując dygresyjność, aluzję aktualną, tok zlizyzowanej narracji i pojawiający się gdziegdzie ton ironii. Referat zawierał bo-

gate informacyjnie wprowadzenie w dzieje Ariosta w Rosji, poczynając od przekładu z lat 1791-1793, próby wszczęcia struktury przez Chieraskowa w "Rosjadzie", fragmenty przekładów Batuszkowa (1817), Raicza (1832-1833), P. Katienina (1822) do 12 strof z Pieśni XXIII przełożonych przez Puszkina (1826).

Symposium zachowując nieuchronny ton akademicki: ton wykładowy, zarysowało przecież cenną perspektywę porównawczą, uzmysławiając prawidłowości ogóлноeuropejskie w odniesieniu do Ariosta, nieustannie konfrontowanego z Tassesem, zwycięskim w XVII wieku, a ulegającym pewnej jakby dewaluacji w porównaniu z autorem "Orlanda" u progu romantyzmu. Wraz z romantyzmem zacicha Ariosto jako przedmiot zafascynowania poetów, pojawia się natomiast wiedza o Ariosćie.

Język, styl, tradycja w dziełach Ariosta

Ferrara, 12-16 X 1974

Parę słów jeszcze poświęć wypada symposium określone jako convegno di studi, a więc dyskusyjno-badawczego, pt. "Język, styl, tradycja w dziełach Ariosta", które odbyło się w Ferrarze w dniach 12-16 X 1974 r. Konferencja ta przybrała ton świadomie mniej rocznicowy, występując z wynikami najnowszych badań szczegółowych skupionych wokół problemów językowo-stylistycznych przede wszystkim, ponieważ większość referatów była plonem prac nad wielkim dziełem, "Słownikiem Ariosta", powstającym w kręgu głównie pawijskim, pod kierunkiem znakomitego znawcy i edytora dzieł Ariosta, prof. C. Segré, oraz Akademii florenckiej Della Crusca.

Tematyka wygłoszonych referatów dotyczyła tradycji językowej, stylistycznej "Orlanda" i - szerzej - problemu języka mówionego w dolinie padańskiej i na dworze w Modenie, wreszcie problemów diachronii "Orlanda", zmian strukturalnych będących wynikiem kształtowania ostatecznej, trzeciej redakcji poematu, także w odniesieniu do "Satyr", "Komedii" i "Rymów". Znalazło się też miejsce dla twórczości łacińskiej Ariosta. Komediom poświęcono aż pięć wystąpień.

Konferencja, jak można wnosić z jej echa w miejscowych środkach masowego przekazu, spotkała się z entuzjastyczną oce-

ną tak co do samej koncepcji, jak jednolitości problemowo-metodologicznej.

Doc. dr hab. Wanda Roszkowska

Prace redakcyjne nad niniejszym zeszytem ukończono w dniu 5 czerwca 1976 r.